

Liikenneturvallisuustyötä koronan ehdoilla

Liikenneturvallisuuskatsaus sisältää yhteenvedon liikenneturvallisuuden toimijatoimijoiden kautta aktivoituneesta toiminnasta vuonna 2020.

Liikenneturvallisuuden toimijatyössä covid 19 -virus haastoi toimintamallit. Kuntien liikenneturvallisuusryhmien kokoukset siirrettiin etäkokouksiksi, ja jo vuosia systemaattisesti toteutetut tapahtumat jouduttiin siirtämään tai perumaan. Paljon pystyttiin toimintaa myös muokkaamaan ja tuottamaan uusia tapoja tehdä työtä. Esitykset, koulutukset ja oppitunnit muutettiin virtuaalisiksi ja internetissä tarjottava aineisto löysi käyttäjiä ennen näkemättömällä tavalla. Rajoituksia noudattaen myös tapahtumia pystyttiin järjestämään, varsinkin syyskaudella.

Vuonna 2020 toimijatyössä panostettiin viestinnän lisäksi liikenneympäristön suunnitteluun. Uuden tieliikennelain voimaantuloon liittyvä koulutus, liikenneturvallisuustoimenpiteiden karttakäyttöliittymän uudistaminen ja useissa kunnissa tehdyt vaarapaikkakyselyt antavat eväitä turvallisemman liikenneympäristön kehittämiseksi.

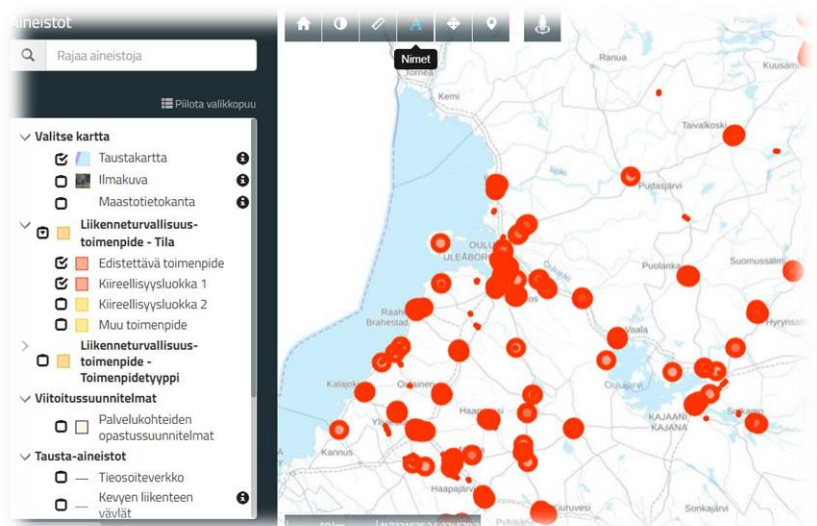
Yhteistyötä tavoitteiden saavuttamiseksi

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuusyhteistyötä tekevät kuntien lisäksi useat sidosryhmät, joista merkittävimpänä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenneturva, alueen pelastuslaitokset, Poliisi ja maakuntien liitot.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuussuunnitelmassa vuosille 2019-2022 on esitetty liikenneturvallisuustyön visio ja tavoitteet. Aktiivisen toimijatyön lisäksi tavoitellaan liikenneturvallisuuden arvostuksen näkyvää kasvattamista ja hyvinvoinnin edistämistä viisaalla ja turvallisella liikkumisella.

Esimerkiksi tapahtumakalenteri, liikenneonnettomuudet ja -turvallisuustoimenpiteet kartalla, maakuntien liikenneturvallisuussuunnitelman sekä sosiaalisen median tilit löytyvät yhteiseltä internet-sivustolta:

www.liikenneturvallisuus.info

Kuva. Uusi liikenneturvallisuustoimenpiteiden karttakäyttöliittymä.

Toimijatyöalueiden kuulumisia

Kaikki Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kunnat jatkoivat aktiivisen toimijatyön piirissä. Toimija-alueilla käytettiin pääosin jaettuja toimintamalleja ja käsiteltiin yhteisiä teemoja. Tapahtumia järjestivät kaikille eri ikäryhmille kuntien liikenneturvallisuusryhmien ja kuntien toimijoiden lisäksi erilaiset sidosryhmät.

Oulun kaupunki

Liikenneturvallisuustiedottamista tehtiin ajankohtaisista aiheista, kuten Oulun keskustan nopeustason laskemisesta ja pimeään kauden alkaessa *On aikasi loistaa* -teemalla. *Tulitko ajatelleeksi* -julisteeet jaettiin varhaiskasvatussyksiköihin. Räättälöidyt *Tappomopo* ja *Taika-Petteri ja tarkkaavaisuuden taito* -videoesitykset esitettiin 19 koulussa.

Oulun ympäryskunnat

Wilma-viestein tavoiteltiin huoltajia ajankohtaisissa liikenneturvallisuusteemoissa, *Tulitko ajatelleeksi* -julisteeet jaettiin neuvoloihin ja varhaiskasvatuksen yksiköihin ja toimijan uutiskirjein ja vinkkiaineistoin tuettiin ammattilaisten työtä. Heijastinpuu toteutettiin useampaan kuntaan syksyn pimetessä.

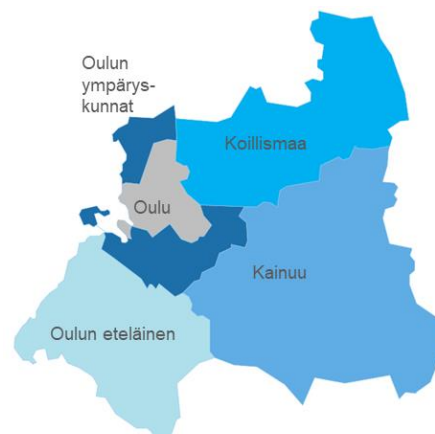
Oulun eteläinen alue

Nuorille järjestettiin mopoiluun liittyen erilaisia toimintamalleja, kuten palkitsevaa mopovalvontaa, koulutusta, virtuaalioppitunteja ja *Tappomopo* -esityksiä. Eläkeläisjärjestöjen tieliikennelaki-infoissa tavoitettiin noin 200 senioria. Turvallisuuskyselyt tehtiin 20 kuntaan. Kyselyiden kautta päivitettiin näkemys liikenneturvallisuusongelmista.

Kainuu ja Koillismaa

Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille järjestettiin virtuaalisia liikenneturvallisuusaiheisia oppitunteja. Myös *Turvaa tenaville* -tapahtumia pystyttiin järjestämään. Yläkouluilaisille pidettiin räättälöityjä virtuaalisia *Tappomopo* -esityksiä ja *Särmänä liikenteessä* -koulutusta tarjottiin varusmiehille. Myös Kainuun ja Koillismaan alueilla päivitettiin kuntalaiskyselyiden kautta näkemystä liikenneturvallisuusongelmista.

Toimija-alue	Toimijatyön kautta aktivoituihin tapahtumiin osallistuneet henkilöt
Oulun kaupunki	noin 10 000
Oulun ympäryskunnat	yli 7 000
Oulun eteläinen	yli 11 000
Koillismaa	noin 6 000
Kainuu	noin 10 000

Nostoja vuoden 2020 toiminnasta

Koulutuksilla ja tietoiskuilla uudet lait ja ohjeet tutuksi

Liikenneturvallisuuden toimijatyöalueet järjestivät liikenneturvallisuusaiheisia koulutuksia ja tietoiskuja. Tieliikennelain muutos oli esillä kuntien liikenneturvallisuuskouksissa ja toukokuussa järjestettiin sitä käsittelevä webinaari kuntien vastuuhenkilöille. Sekä tilaisuus että sen tallenne saivat kiitosta.

Syksyn aikana järjestettiin kuusi tietoiskua kävelyn ja pyöräilyn ajankohtaisiin aiheisiin keskittyen. Tämän niin kutsutun KÄPYLI-hankkeen tietoiskujen aiheina olivat muuttuvat lait ja ohjeet, onnettomuuskehitys, liikenneympäristön suunnittelu, vaikutusten arviointi, esteettömyys ympäristösuunnittelussa sekä kaavoitus ja auditointi.

Tietoiskut saivat hyvää palautetta ja niitä jatketaan myös vuonna 2021 yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun, Itä-Suomen ja Lapin toimijatöiden kesken.

Vuoden 2020 toiminnasta palkittiin Utajärven kunta

Maakuntien liikenneturvallisuuspalkinto vuoden 2020 työstä jaettiin tammikuussa 2021 virtuaalisessa liikenneturvallisuusfoorumissa. Palkinnon sai Utajärven kunta. Perusteena oli kunnan turvallista ja terveellistä liikkumista edistävä pitkäjänteinen toiminta. Utajärvi on edistänyt pyöräilyä ja sen turvallisuutta monilla toimenpiteillä ja kohdistanut toimenpiteet liikkumisen eri osa-alueisiin ja eri ikäryhmiin.

Mopoiluun vaikuttamista palkitsevalla valvonnalla

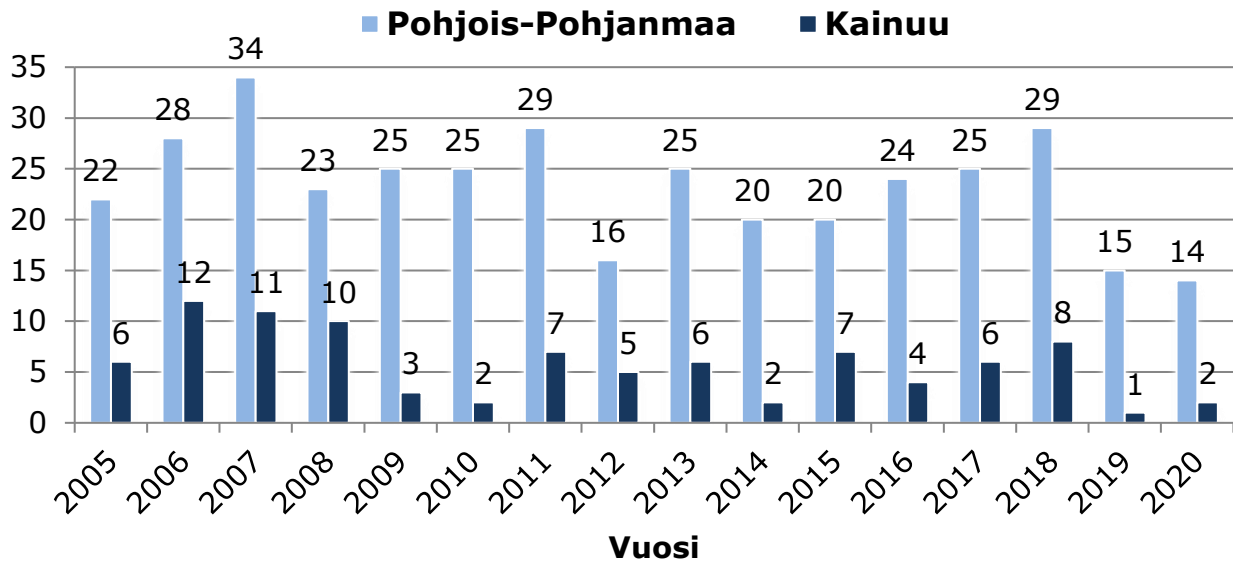
Palkitseva valvonta on yksi tapa vaikuttaa nuoriin mopoilijoihin. Poliisin tekemässä valvonnassa puututaan varusteiden ja ajoneuvojen epäkohtiin, mutta myös palkitaan nuoria, joilla asiat ovat kunnossa. Palkitsemisella tuetaan oikeaa käyttäytymistä. Palkitsevan valvonnan lisäksi nuorten asenteisiin vaikutetaan muun muassa esityksin ja oppitunnein.

Kuva. Palkitsevassa valvonnassa Ylivieskassa 7.11.2020 Aapo Katajala palkittiin 20 euron lahjakortilla. Sähkömopossa ja kuljettajalla oli asiat kunnossa (kuvaaja Rainer Kinisjärvi).

Tilastoja

Liikennekuolemien määrä vuoden 2020 ennakkotietojen mukaan oli Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla vuoden 2019 tasolla. Vuonna 2019 saavutettu merkittävästi aiempia vuosia alhaisempi liikennekuolemien taso säilyi.

Kuva. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella tieliikenteessä kuolleet maakunnittain. Vuoden 2020 tieto on ennakkotieto. Lähde: Tilastokeskus.

Ennakkotietojen mukaan, vuonna 2020, Pohjois-Pohjanmaalla loukkaantui tieliikenteessä 297 henkilöä ja Kainuussa 71 henkilöä. Loukkaantuneiden määrä hieman nousi vuodesta 2019, mutta oli edelleen selvästi aiempia vuosia alemmalla tasolla.

Viime vuosina on erikseen tilastoitu vakavasti loukkaantuneet. Tilastot valmistuvat vuoden myöhemmin kuin muut onnettomuustilastot. Tieliikennetilastoissa mukana olleiden vakavasti loukkaantuneiden määrä oli vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaalla 23 ja Kainuussa 5. Määrät ovat vuotta 2018 pienempiä. Virallisen tieliikenneonnettomuustilaston ulkopuolelle jäävät hoitoilmoitusrekisterin tilastot eivät ole vielä valmistuneet vuodelta 2019.

Kuva. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella tieliikenteessä loukkaantuneet ikäryhmittäin vuonna 2020. Lähde: Tilastokeskus.

